

Számítástechnika a KFKI AEKI-ben

Gadó János

**Előadás a Neumann János Számítógép-tudományi Társaságban
2009. december 2.**

Tartalom

Paksi alkalmazások – VERONA

Paksi alkalmazások – szimulátor

Off-line számítások

A VERONA paksi zónamonitorozó rendszer

- **Cél:**

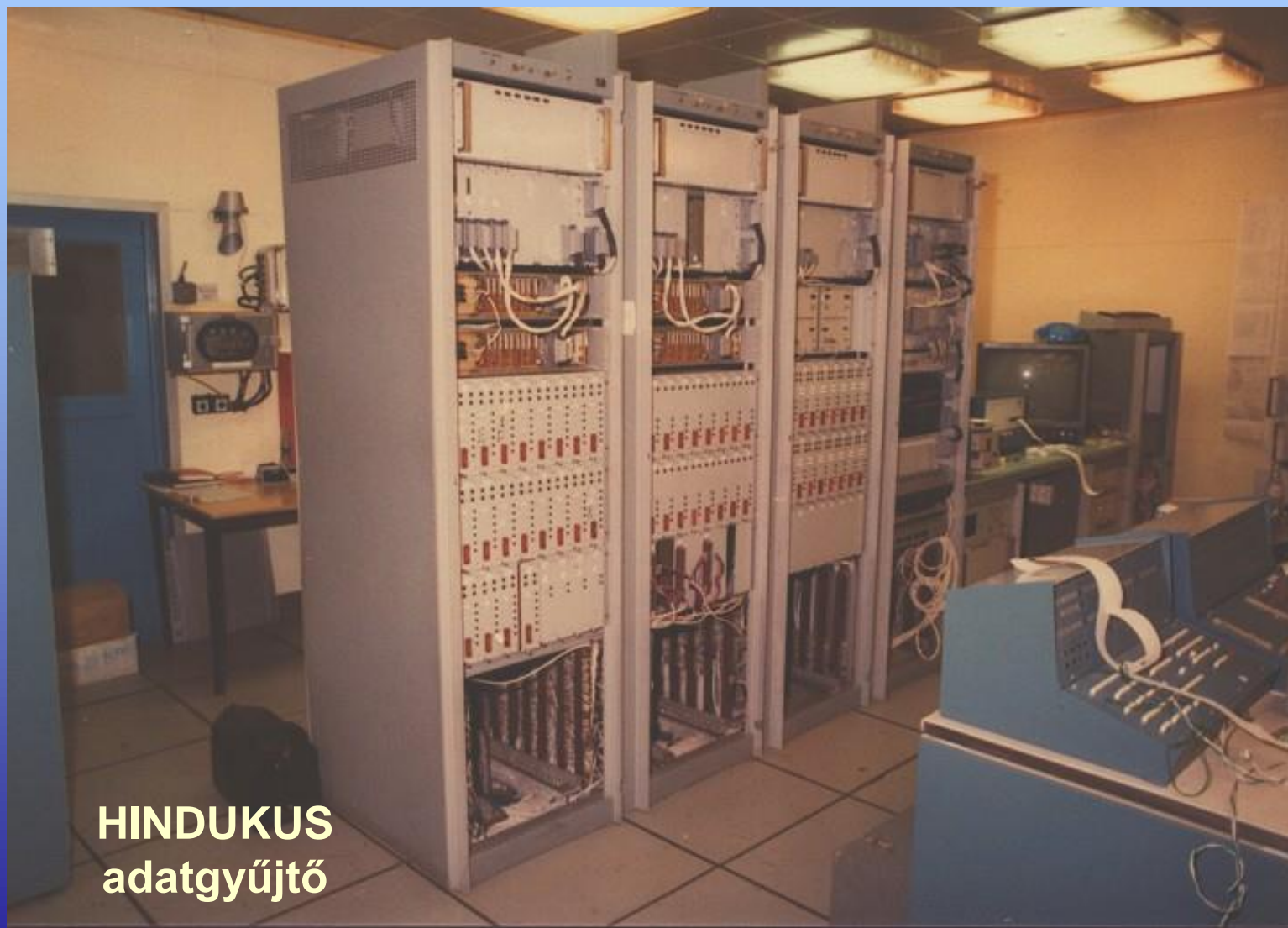
- * **Korszerű ember-gép kapcsolati felület létrehozása a reaktoroperátorok számára**
- * **Az adatgyűjtők aktuális adatai és számítások alapján hű képet adni a reaktorzóna állapotáról**
- * **Biztonsági szempontból fontos paraméterek megjelenítése**
- * **Trendfigyelés**

- **Státusz:**

- * **Üzemi rendszer: 2 órás kiesés után a blokkot le kell terhelni, 24 órás kiesés után a blokkot le kell állítani**

Konfiguráció neve, verzió	Hardver – szoftver jellemzők	Installáció dátuma	Speciális jellemzők, megjegyzések
<u>VERONA</u> (pilot)	HINDUKUS zóna-adatgyűjtő TPA 11/48 gép + RSX-11M op. rendszer	1984-1985 (1-2. blokk)	Első üzemi verzió
VERONA-plus	HINDUKUS zóna-adatgyűjtő TPA 11/440 gép + RSX-11M+ op. rendszer	1986-1987 (3-4. blokk)	A magyar gyártmányú blokkszámítógép része
VERONA-u	PDA (VME alapú) zóna-adatgyűjtő (magyar) MicroVAX-3100/80 gép + VAX/VMS op. r. PC-alapú (DOS) munkaállomások	1993 (2. blokk)	Teljes hardver-szoftver rekonstrukció
<u>VERONA</u> V5.21	Változatlan zóna-adatgyűjtő, MicroVAX-3100/96 gép, Windows-NT 4.0 munkaállomás	2002 (1-4. blokk)	Négyszeresre növelt CPU sebesség
<u>VERONA</u> V6.0i	Változatlan zóna-adatgyűjtő, MicroVAX-3100/96 gép, Windows-2000 RPH szervergép	2003 (3. blokk)	Egy elosztott, PC-alapú rendszer prototípusa
<u>VERONA</u> V6.20	Felújított PDA adatgyűjtő, 100 Mbps ipari hálózat, Windows-2003 szervergépek, Windows-XP munkaállomás	2005-2009 (1-4. blokk)	Teljes átalakítás a teljesítménynövelés támogatására

A paksi VERONA rendszer „fejlődéstörténetének” áttekintése

HINDUKUS
adatgyűjtő

A pilot VERONA rendszer a 2. blokkon

A VERONA+ rendszer a 3. blokkon

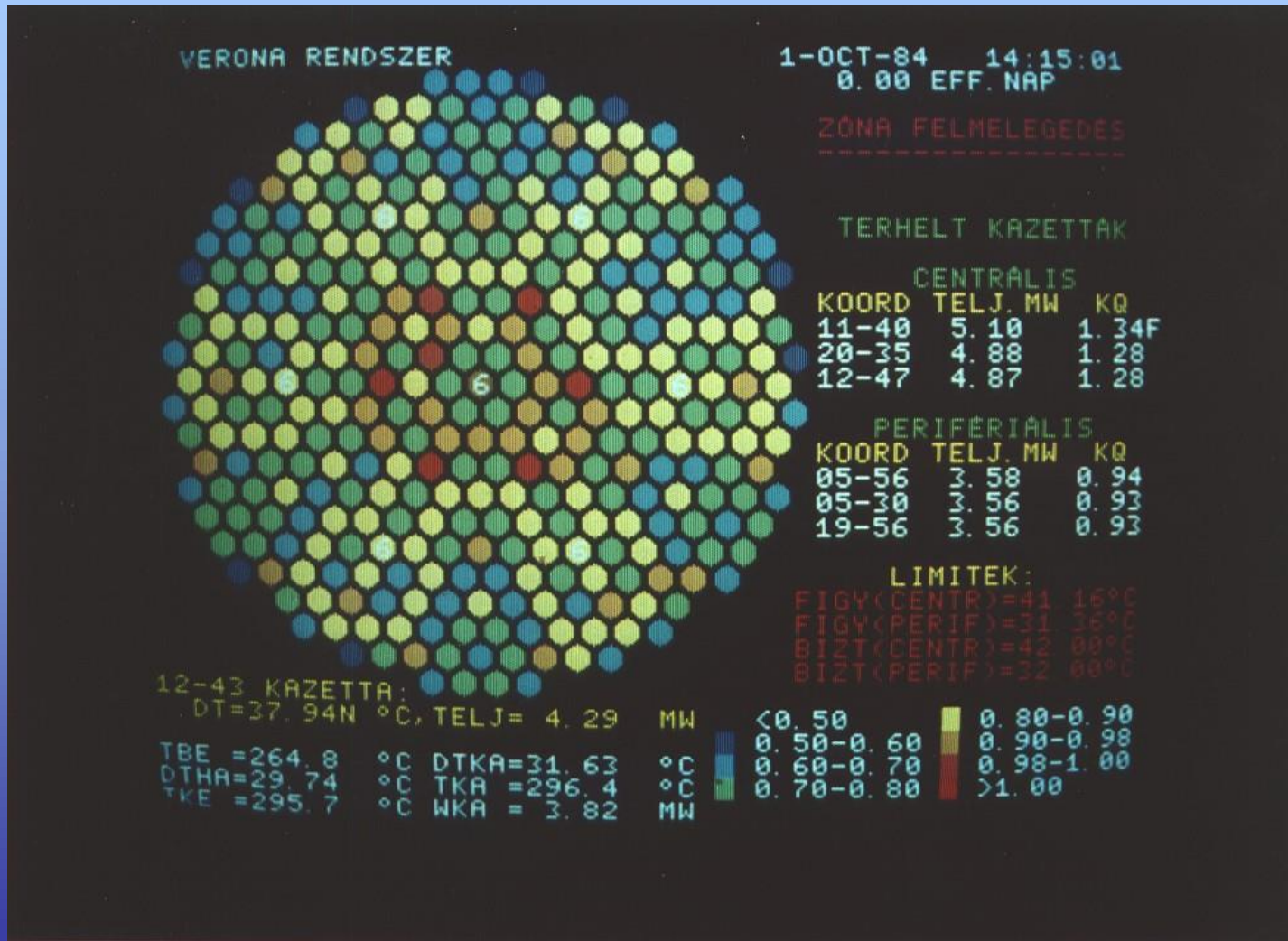

Az öt PDA adatgyűjtő szekrény a 3. blokkon (1993)

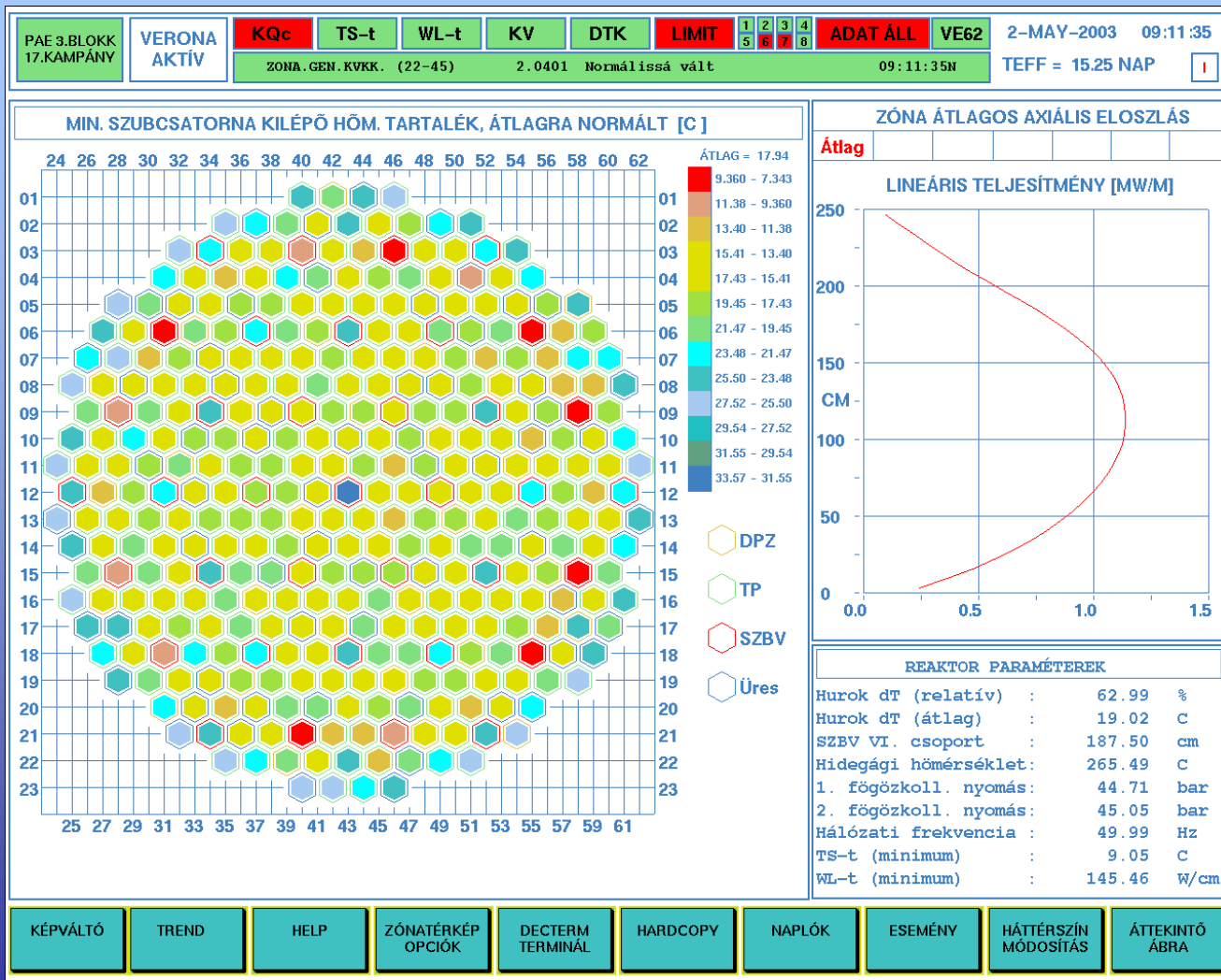

VERONA szekrény a két szervergéppel és hálózati modulokkal

A pilot VERONA rendszer képernyője (1984)

A VERONA-u rendszer képernyője

3	VERONA	25 .KAMPÁNY	VE31	TS-t	WL-t	LIMIT	1.PDA	2.PDA	3.PDA	4.PDA	2009.11.02 10:52:34	HH
BLOKK	AKTÍV	Teff = 2.2 nap	VE32	WK - t	WP - t	DTK	MC L1 L2 LE	MC L1 L2 LE	MC L1 L2 LE	MC L1 L2 LE	ADAT JÖN	
							5.PDA	BSZG	FIL	RVR GW		
							MC L1 L2 LE	L1 L2 LE	L1 L2 LE	L1 L2 LE		

Képek
Archív
Listák
Naplók
Üz.Doku
Áttekinő
Alarm
Esemény
Nyomtató
Fájl
rvz

Minimális szubcsatorna kilépő hőmérséklet tartalék [°C]

ÁTLAG: 16.27

Szinkódolt

Számértékes

Státuszok

DPZ

TP

SZBV

ÜRES

MAXIMÁLIS TERHELÉSŰ KAZETTÁK ELOSZLÁSAI [MW/m]

TS - t 07 - 50 WL - t 07 - 50

VAST. 2 SZÍN ■ VAST. 2 SZÍN ■

REAKTOR PARAMÉTEREK

Hurok dT (relatív) :	92.51 F %
Hurok dT (átlag) :	29.88 F °C
SZBV VI. csoport :	203.17 cm
Hidegági hőmérséklet :	265.24 °C
1. főgözkollektor nyomás :	44.10 bar
2. főgözkollektor nyomás :	44.43 bar
Hálózati frekvencia :	49.97 Hz
TS - t (minimum) :	7.92 °C
WL - t (minimum) :	59.43 W \ cm

RÁCS KI
ZÓNATÉRKÉP: Minimális szubcsatorna kilépő hőmérséklet tartalék [°C]

A mai VERONA rendszer képernyője

A paksi tréningsszimulátor

- **Cél:**

- * Az operátorcsoportok képzése normál üzemi tranziensek és üzemzavarok levezetésére
- * Műszaki módosítások előzetes kipróbálása, tesztelése – hardver-in-the-loop
- * Irányítástechnikai rekonstrukció előkészítése, segítése

- **Státusz:**

- * Állandó használat

A tréningsszimulátor fejlesztése

1984-88: NOKIA-KFKI-Paks közös fejlesztés

1991-94: modellbővítés (LOCA)

1997-98: Reaktorvédelmi Rendszer csere

- DEC AlphaServer-2000 (ciklusidő 1 s helyett 0,2 s)**
- algoritmusok tesztelése**
- védelmi rendszer tesztelése a szimulátor jeleivel**
- hardver-in-the-loop teszt**

1999-2003: blokkvezénylő interfész csere

- CAMAC helyett VME modulok**

2004-06: új oktatói rendszer

2007-10: modellfejlesztés (reaktorfizika, termohidraulika)

- HP-integrity szerver 4 Itanium processzossal**

A szimulátor 2xTPA-11540 VAX klón gépei

A paksi vezénylő

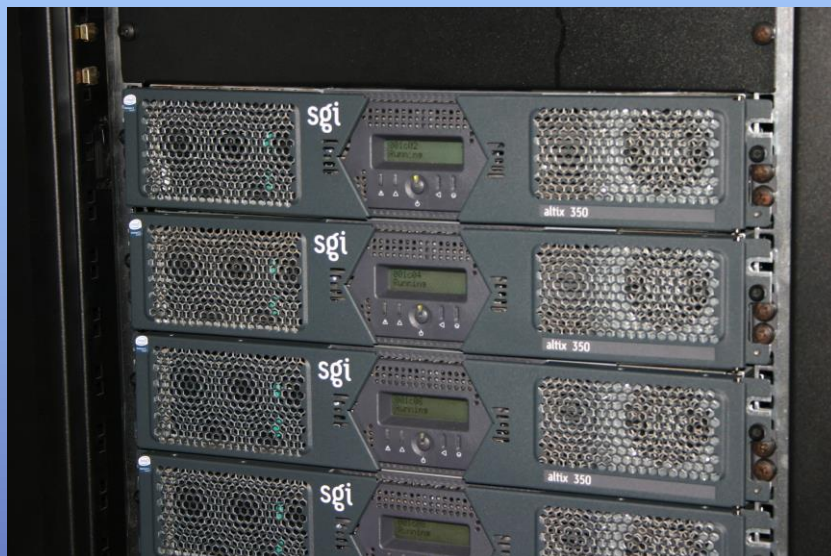

A szimulátor vezénylő kábelezése

Off-line számítások

- Régi idők (ICL-1905, R-40, R-55) :
  - * Talán az atomenergetikai számítások voltak a leginkább gépidő-igényesek
- Fejlődés:
  - * Erőművi szimulációs kódok biztonsági elemzésekhez – erős PC-ken
  - * Speciális számítások speciális gépeken :
    - Monte-Carlo neutronfizika
    - Computational Fluid Dynamics
    - szilárdsági számítások

Az SGI Altix 350 szerver

Technikai adatok:

- 16x Intel Itanium 2 proc (64bit)
- 96 GB RAM (megosztott memória modell, NUMALink architektúrával)
- 2xRAID6 diszk rendszer (Σ 13,5 TB)

AEKI PC klaszter

32 darab, kétmagos 3,2 GHz Pentium processzor